13.2.2026

Hallintovaliokunnalle

Selvitys hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp) / valiokunnan kysymys postituskustannuksista.

Hallintovaliokunnan kuulemisessa 5.2.2026 nousi esiin kysymys siitä, voisiko hallinnon asiakkaita informoida ehdotetuista muutoksista myös paperipostilla. Kyse olisi yhtäältä siitä, että kaikkia potentiaalisia käyttäjiä informoitaisiin Suomi.fi-tilin avaamisesta ja toisaalta siitä, että henkilölle tulisi jokin heräte (paperiposti), jos hän ei ole esim. puoleen vuoteen lukenut Suomi.fi-viestejään. Valiokunta pyytää lisäselvitystä mainitun menettelyn toteuttamisen kustannuksista.

1) Suomi.fi-viestit-tilin avaamisesta lähetettävä paperikirje

Valtiovarainministeriö pitää Suomi.fi-viestit tilin avaamisesta lähetettävää paperipostikirjettä tarpeettomana mekanismina. Esityksen mukaan tiliä ei avattaisi automaattisesti tai käyttäjän sitä huomaamatta, vaan avaaminen tapahtuisi Suomi.fi-tunnistustapahtuman yhteydessä ja edellyttäisi käyttäjältä aktiivisia toimia (sähköisen osoitteen postiheräteyhteystiedon antaminen tai ilmoitus siitä, ettei anna sähköistä osoitetta sekä palvelun käyttöehtojen hyväksyminen). Tilin avaamisen vaikutuksista informoitaisiin käyttöönoton yhteydessä, ja käyttäjä voisi halutessaan sulkea tilin välittömästi käytöstä. Käyttäjälle myös toimitettaisiin tilin avaamisen jälkeen Suomi.fi-viesti ja tästä sähköpostiin toimitettava heräte, jossa kerrotaan palvelusta ja sen merkityksestä. Käyttäjää voisi sekoittaa, mikäli hän saisi viranomaiskirjeen postitse sen jälkeen, kun hänelle on informoitu sähköiseen viranomaisviestintään siirtymisestä. Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että palvelun välittömästi käyttöönoton jälkeen sulkeneelle kansalaiselle paperipostin toimittaminen tilin avaamisesta olisi omiaan aiheuttamaan tarpeetonta sekaannusta käytössä olevasta tiedoksiantokanavasta ja johtaisi viranomaisten asiakaspalveluvoimavaroja kuormittaviin yhteydenottoihin.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan kyse olisi jatkuvaluonteisesta mekanismista, joka toistuisi aina kun henkilölle avataan Suomi.fi-viestit-tili viranomaisaloitteisesti, ja mekanismi koskisi siten lähtökohtaisesti myös tilin uudelleen avaamistilanteita. Paperikirjeen lähettäminen edellyttäisi pysyvää sitoutumista vuosittaisiin uusiin postituskustannuksiin valtion talousarviossa ja mekanismin huomioon ottamista sääntelyssä. Paperitse toimitettavien kirjeiden lähettäminen edellyttäisi lisäresursointia eikä näitä kustannuksia voida kattaa

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

esityksellä saavutettavilla säästöillä, sillä säästöt on jo budjetoitu osaksi valtionhallinnon virastojen ja laitosten toimintamenosäästöjä julkisen talouden suunnitelmassa. Koska sähköisten tiedoksiantojen vastaanottaminen ei esityksen mukaan olisi jatkossakaan pakollista tai velvoittavaa, on oletettavaa, että mekanismista saatavat hyödyt suhteessa siitä aiheutuviin kustannuksiin jäisivät kyseenalaisiksi.

Digi- ja väestötietovirasto on arvioinut mekanismin toteutusta ja sen kustannusarviota. DVV:n arvion mukaan mekanismin toteutukselle olisi varattava aikaa vähintään 3–4 kuukautta, jolla olisi myös kehitystyötä hidastava vaikutus koskien kehitettävää mahdollisuutta hyödyntää myös kaupallisia digipostipalveluita Suomi.fi-viestien rinnalla viranomaisten sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseksi. Mekanismin kehittämiskustannuksiksi DVV arvioi noin **100 000 euroa**.

Paperikirjeiden kustannusten osalta DVV arvioi, että paperikirjeiden toimittamisesta muodostuva **kertakustannus olisi noin 2,8 miljoonaa euroa** ensisijaisuuden voimaan tulon jälkeisenä ensimmäisenä vuotena. Kirje toimitettaisiin noin 1,7 miljoonalle kansalaiselle, jotka hyödyntävät Suomi.fi-tunnistusta ja joilla ei ole vielä Suomi.fi-viestejä käytössä.

Muutoksesta seuraavan ensimmäisen vuoden jälkeen uusia käyttäjiä arvioidaan tulevan vuosittain noin 120 000 henkilöä. Kirjeen lähettäminen vuosittain uusille käyttäjille aiheuttaisi **jatkuvaluonteisen noin 200 000 euron vuosikustannuksen.** Lisäksi on otettava huomioon, että postituskustannusten yksikköhintoja nostetaan todennäköisesti jatkossa säännöllisesti.

Mikäli paperikirje on määrä toimittaa jokaisella kerralla, kun käyttäjälle tarjotaan Suomi.fi-viestejä uudelleen käyttöön sääntelymallin mukaisen määräajan päätyttyä, paperikirjeiden toimittamiseen olisi DVV:n arvion mukaan osoitettava mainitun summan lisäksi **noin 1 miljoonan euron vuotuinen määrärahavaraus**.

2) Avaamattomista Suomi.fi-viesteistä muistuttaminen paperipostilla

Valtiovarainministeriö katsoo, että avaamattomista Suomi.fi-viesteistä muistuttaminen paperipostilla ei ole tarkoituksenmukainen tapa varmistaa tiedoksiantomenettelyn tehokkuutta. Esityksen tavoitteiden vastaisesti järjestely lisäisi merkittävästi paperipostitusta julkisessa hallinnossa ja johtaisi hallitsemattomaan julkisten menojen kasvuun.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että nykyinen Suomi.fi-viestien toimintalogiikka ei välttämättä edellytä viestin avaamista Suomi.fi-viesteissä. Useissa tapauksissa käyttäjä voi siirtyä sähköpostiherätteen saatuaan suoraan viranomaisen verkkopalveluun lukemaan tiedoksiannon ilman, että Suomi.fi-viesteihin saapunut viesti täytyy erikseen käydä avaamassa. Suomi.fi-viestejä hyödyntävät viranomaiset päättävät oman harkintansa mukaan palvelun hyödyntämisen toimintamallista. Kuvattua toimintamallia hyödyntää esimerkiksi

Verohallinto, jonka viestit muodostavat tällä hetkellä noin 40 % vuosittain lähetettävistä Suomi.fi-viesteistä. Avaamaton Suomi.fi-viesti ei siten tosiasiallisesti välttämättä tarkoita, ettei tiedoksianto olisi tavoittanut asiakasta. Lisäksi esimerkiksi kuudessa kuukaudessa kyseiseen asiointiin liittyvä tiedoksianto on todennäköisesti jo esimerkiksi määräaikoja koskevissa asioissa vanhentunut, jolloin paperipostitse toimitettu jälkikäteinen muistutus ei parantaisi asiakkaan oikeusturvaa tai tehostaisi tiedoksiantomenettelyn toimivuutta. Valtaosa Suomi.fi-viestien käyttäjistä saa säännöllisesti ainoastaan kyseisiä viestejä, jotka on mahdollista jättää avaamatta.

Viranomaisilla on jo nykyisin mahdollisuus tarvittaessa käyttää sähköisen tiedoksiannon rinnalla muita tiedoksiantotapoja, kuten paperipostia, eikä esitetty sääntely rajoita tätä jatkossakaan. Viranomaisella on myös mahdollisuus saada tieto siitä, onko sähköisesti toimitettu viesti mennyt perille ja onko se avattu, mikä tarjoaa viranomaiselle mahdollisuuden arvioida postitse lähetettävän kirjeen tarpeellisuutta tapauskohtaisesti.

Valtiovarainministeriö korostaa, että Digi- ja väestötietovirasto on ottanut joulukuussa 2025 käyttöön menettelyn, jossa käyttäjälle näytetään Suomi.fi-tunnistuksen yhteydessä muistutus, mikäli hänellä on uusia avaamattomia Suomi.fi-viestejä. Suomi.fi-tunnistus on keskeinen viestintäkanava niille kansalaisille, jotka käyttävät sähköisiä viranomaispalveluja ja jotka esityksen mukaan jatkossa vastaanottaisivat tiedoksiannot ensisijaisesti sähköisesti. Tämä jo käyttöönotettu menettely tarjoaa kustannusneutraalin ja tehokkaan tavan vahvistaa sähköisen tiedoksiantomenettelyn toimivuutta. Lisäksi avaamattomista viesteistä voidaan muistuttaa käyttäjää sähköpostitse.

Digi- ja väestötietovirasto on valiokunnan selvityspyynnön mukaisesti arvioinut avaamattomista Suomi.fi-viesteistä paperipostilla muistuttamisen kustannusarviota. DVV:n arvion mukaan kehitystyöhön on varattava aikaa noin 3–4 kuukautta ja sen kehittämiskustannukset olisivat **noin 190 000 euroa**.

Koska erityisesti paljon tiedoksiantoja ja muita viestejä lähettävät viranomaiset (Verohallinto, Kansaneläkelaitos, monet kunnat) hyödyntävät viestinvälityspalvelua tavalla, joka ei edellytä lähetetyn Suomi.fi-viestin avaamista, on mahdollista, että noin neljännes lähetettävistä Suomi.fi-viesteistä voi jäädä jatkossakin avaamatta. Nykytilanteessa Suomi.fi-viestejä toimitetaan vuosittain noin 30 miljoonaa kappaletta ja määrän ennakoidaan kasvavan tulevina vuosina merkittävästi sekä kansalaiskäytön että viranomaiskäytön laajentuessa. Avaamattomista Suomi.fi-viesteistä muistuttaminen paperikirjeellä voisi tarkoittaa näin ollen noin 8–10 miljoonan paperikirjeen toimittamista, minkä mahdollistamiseksi olisi varattava noin **13–16 miljoonan euron vuotuinen määrärahavaraus**. Määrärahatarpeen mittakaavaa voi suhteuttaa esimerkiksi siihen, että valtion vuoden 2024 tilinpäätöstietojen mukaan eri hallinnonalojen

yhteenlaskettu kirjepostitukseen käytetty kokonaiskustannus oli yhteensä noin 43 miljoonaa euroa, jota pyritään esityksellä olennaisella tavalla madaltamaan.

Myöskään tässä tapauksessa kustannuksia ei voida kattaa esityksellä saavutettavilla säästöillä, sillä säästöt on jo budjetoitu osaksi valtionhallinnon virastojen ja laitosten toimintamenosäästöjä julkisen talouden suunnitelmassa. Mekanismin edellyttäminen vaatisi 1) kohdassa vastaavalla tavalla postituskustannusten huomioon ottamista valtion talousarviossa ja mekanismia koskevaa sääntelyä. Toiminnallisuuden kehittäminen vaikuttaisi lainsäädännön voimaantuloon ja yksityisiä digiposteja koskevan laajennuksen aikatauluun. Mekanismista saatavat hyödyt suhteessa siitä aiheutuviin kustannuksiin jäisivät mainituilla perusteilla kyseenalaisiksi.

3) Viestintä ehdotetusta muutoksesta

Uudistuksen toimeenpanossa panostetaan kansalaisten laaja-alaiseen informointiin muutoksesta ja sen vaikutuksista. Digi- ja väestötietoviraston toimeenpanohankkeessa on resursoitu viestintä- ja markkinointikampanjan toteutus, jolla informoidaan sähköisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuden uudistuksesta ja sen vaikutuksista. Kampanjaa toteutetaan yhdessä keskeisten sidosryhmien (muut viranomaiset, järjestöt) kanssa ja siinä hyödynnetään laaja-alaisen mediayhteistyön lisäksi myös muun muassa maksettua näkyvyyttä eri viestintäkanavissa. Viestintää uudistuksesta on tehty myös hallituksen esityksen valmisteluvaiheen aikana ja viestintää tarkennetaan aikataulun osalta, kun lain voimaantulon tarkempi ajankohta vahvistuu. Valtiovarainministeriön käsitys on, että jo tehdyt viestintätoimet ovat tavoittaneet kattavasti muutoksen kohderyhmän (sähköisesti asioivat kansalaiset), mikä on näkynyt myös kasvaneina Suomi.fi-viestien käyttöönottomäärinä.

Sami Aalto

neuvotteleva virkamies